

**PROGRAM**  
**WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY**  
**ZESPOŁU SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH**  
**w Krzyżu Wlkp.**

**w roku szkolnym 2019/2020**

### **Podstawa prawna:**

- 1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997r. nr 78, poz. 483 ze zm.).**
- 2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).**
- 3. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1189).**
- 4. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).**
- 5. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).**
- 6. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 487).**
- 7. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 783).**
- 8. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 957) oraz z 22 lutego 2019 r. o zmianie ww. ustawy.**
- 9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).**
- 10. Statut szkoły.**
- 11. Wieloletnia koncepcja pracy i rozwoju szkoły.**
- 12. Szkolny zestaw programów nauczania.**

## Wprowadzenie

Program Wychowawczo - Profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Krzyżu Wielkopolskim opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski. Treści szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo - profilaktyczny został opracowany zgodnie z potrzebami uczniów, z uwzględnieniem opinii rodziców i wychowawców na temat preferowanych w ich życiu wartości, wśród których za najważniejsze uznano: **prawdę, wiedzę, tolerancję, zdrowie i szacunek.**

Podstawowym celem realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego jest pielęgnowanie i rozwijanie tradycji szkolnej, lokalnej i narodowej oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- Powszechną znajomość programu przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły.
- Respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorzady uczniowskie).
- Współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. instytucje, organizacje, stowarzyszenia wspierające działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły).

## I. Misja szkoły

Misją szkoły jest tworzenie ładu ogarniającego i formułującego ucznia jako człowieka. Celem jest doprowadzenie do tego, aby uczniowie poprzez wiedzę, umiejętności i postawy społeczne

zdobyte w procesie dydaktycznym, wychowawczym i opiekuńczym byli przygotowani do życia w warunkach współczesnego świata.

## **II. Sylwetka ucznia szkoły**

Dążeniem naszej szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój.

### **1. Wizerunek ucznia po pierwszym etapie kształcenia:**

Uczeń po pierwszym etapie edukacyjnym posiada następujące cechy:

#### **Odpowiedzialność (obowiązek, solidność):**

- poznaje prawa i stara się podejmować obowiązki wynikające z roli ucznia w szkole i dziecka w rodzinie,
- pielęgnuje i rozwija cechy pozytywne,
- stara się opanować emocje i zachowania negatywne,
- ma świadomość potrzeby właściwego odżywiania, ćwiczeń gimnastycznych, pogody ducha i serdeczności w stosunku do innych,
- ma poczucie estetyki, dba o piękno swojego otoczenia,
- zna i stosuje zasady higieny.

#### **Samodzielność (zaradność, otwartość):**

- rozwija twórcze myślenie i samodzielnie dochodzi do wiedzy,
- rozwija wyobraźnię twórczą,
- dostrzega problemy, odpowiada na pytania: Dlaczego tak jest? Co z tego wyniknie? Jak to udoskonalić? Do czego zastosować?
- umiejętnie nabywa wiedzę z różnych źródeł,
- ma potrzebę rozwijania swoich zainteresowań,
- ma potrzebę wypowiadania swoich odczuć, dążeń i marzeń.

#### **Uczciwość (prawość, prawdomówność):**

- jest prawdomówny i szczery w kontaktach koleżeńskich,
- jest uczciwy w wypełnianiu powierzonych obowiązków,
- jest uczciwy w rozwiązywaniu sytuacji problemowych (trudnych).

#### **Kultura osobista (takt, szacunek, życzliwość do innych):**

- posiada swoją indywidualność, buduje pozytywny obraz siebie w kontaktach z rówieśnikami,
- jest koleżeński, dochowuje tajemnicy,
- jest tolerancyjny wobec inności wyglądu, zachowania kolegów,
- ma poczucie patriotyzmu związanego z „małą ojczyzną”,

- jest wrażliwy na piękno swojego regionu,
- szanuje wytwory ludzkiej pracy,
- umiejętnie współpracuje z innymi na rzecz swojego środowiska,
- jest wrażliwy na piękno polskiego krajobrazu,
- jest opiekuńczy wobec zwierząt,
- kulturalnie słucha wypowiedzi innych osób, jest życzliwie nastawiony do rozmówcy,
- jest punktualny,
- pamięta o ważnych rocznicach, uroczystościach i świętach w klasie, szkole i w domu rodzinnym,
- nie używa słów obraźliwych i wulgarnych.

#### **Krytycyzm wobec siebie i innych (adekwatna samoocena i ocena innych):**

- potrafi zgodnie współdziałać w grupie,
- reaguje na krzywdę drugiego człowieka, nie się mu pomoc,
- jest śmiały w wypowiedzaniu swoich myśli i odczuć,
- broni własnego zdania i nie narzuca go innym lub rezygnuje, gdy nie ma racji,
- ma krytyczny stosunek do swojego wytworu.

## **2. Sylwetka absolwenta szkoły**

Uczeń kończący szkołę jest:

- **aktywny**: posiada zainteresowania, pasje jest twórczy, wykazuje się samodzielnością, ciekawy świata, korzysta z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę,
- **odpowiedzialny**: umie samodzielnie rozwiązywać problemy, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje,
- **otwarty**: potrafi uważnie słuchać, rozmawiać umie współpracować w grupie, prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych,
- **optymistą**: pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych,
- **tolerancyjny**: szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka,
- **świadomy swoich praw i praw innych ludzi**: zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych.

## **III. Najważniejsze cele wychowania i profilaktyki**

- Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej.
- Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości.

- Wdrażanie do działań z zakresu wolontariatu, niesienia pomocy innym. Promowanie postaw prospołecznych.
- Wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów, poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków.
- Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
- Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie.
- Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.
- Kształcenie rozwijające samodzielność, kreatywność, przedsiębiorczość i innowacyjność uczniów.
- Rozwijanie kompetencji cyfrowych i matematycznych uczniów i nauczycieli. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.
- Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.
- Wdrażanie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

## **IV. Uczestnicy programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły**

### **1. Dyrektor szkoły:**

- stwarza warunki do realizacji procesu wychowawczego w szkole.

### **2. Rada pedagogiczna:**

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- uczestniczy w realizacji i ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego.

### **3. Nauczyciele:**

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, organizują pomoc koleżeńską w ramach swojego przedmiotu,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,

- współpracują z rodzicami, informują o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

#### **4. Wychowawcy klasy:**

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- przekazują rodzicom rzetelną informację na temat dziecka, jego zachowania, postępów i przyczyn trudności w nauce,
- angażują rodziców do pracy na rzecz klasy i szkoły,
- szerzą wiedzę pedagogiczną wśród rodziców,
- opracowują plan pracy wychowawczo-profilaktycznej dla klasy na dany rok szkolny i na etap kształcenia,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawczego i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- zachęca uczniów do empatycznych zachowań wobec kolegów i koleżanek,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych,
- opracowują programy adaptacyjne wynikające z potrzeb zespołu klasowego.

#### **5. Pedagog i psycholog:**

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczno - pedagogiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno - pedagogiczną.

## **6. Rodzice:**

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w spotkaniach organizowanych przez szkołę,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie.

## **7. Samorząd uczniowski:**

- jest inspiratorem i organizatorem życia uczniów szkoły,
- współpracuje z radą pedagogiczną,
- włącza się w akcje charytatywne,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

# **V. Diagnoza sytuacji wychowawczo – profilaktycznej w szkole.**

Przeprowadzona diagnoza została oparta na obserwacji rozwoju uczniów, ich funkcjonowania na terenie szkoły i poza nią, analizie zapisów w zeszytach spostrzeżeń, informacji od nauczycieli i rodziców, ankiety diagnozującej klimat szkoły (czerwiec 2019).

W wyniku diagnozy wskazuje się na konieczność prowadzenia działań zmierzających do poprawy komunikacji międzyludzkiej, szczególnie uczeń – uczeń oraz dziecko – rodzic. Zaburzenia w komunikacji prowadzą do sytuacji konfliktowych. Wśród uczniów klas starszych przeniesienie konfliktu następuje w cyberprzestrzeni. Istnieje wysoka świadomość uczniów na temat zagrożeń w sieci, istotne jednak jest dalsze prowadzenie profilaktyki w zakresie cyberprzemocy.

W dalszym ciągu należy kształtować umiejętność radzenia sobie ze stresem i emocjami, gdyż nagromadzenie negatywnych uczuć powoduje występowanie problemów psychicznych, samookaleczenia czy zaburzenia depresyjne m. in. poprzez brak akceptacji w relacjach uczeń – uczeń czy brak pomocy ze strony rówieśników w sytuacji konfliktowej. Wśród uczniów młodszych klas kształtować umiejętność komunikowania swoich potrzeb i odczuwanych zagrożeń.

Uczniowie dostrzegają walory ładu i porządku w szkole, nie zawsze stosują się do zasad czystości i estetyki. Prowadzić działania edukacyjne w zakresie zasad bhp, dbania o ład i porządek szkoły jako dobra wspólnego. Przeprowadzać analizę zdarzeń, wypadków z uczniami.

Obserwuje się zawężenie pole realizacji zadań z wolontariatu. Uwrażliwiać na potrzeby innych i angażować uczniów w działania z zakresu wolontariatu (współorganizować nowe formy).



Angażować rodziców w realizację programów wychowawczych oddziałów, poprzez udział w działaniach z doradztwa zawodowego. Promować uniwersalne wartości, rolę rodziny w wychowaniu na wszystkich zajęciach.

Prowadzić działania wychowawcze także w oparciu o prawo szkolne (statut, kodeksy, kontrakty, procedury, regulaminy). Uświadamiać uczniów na temat ich obowiązków i praw.

W dalszym ciągu prowadzić edukację w zakresie zagrożeń (wiedza uczniów jest na zróżnicowanym poziomie).

Dostosować tematykę, program wycieczek do potrzeb edukacyjnych i wychowawczych uczniów (kanon wycieczek szkolnych).

## VI. Harmonogram działań

| SFERA         | Zadania                                                                 | Forma realizacji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Osoby odpowiedzialne                           | Termin                                                                  |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| INTELEKTUALNA | Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów. | Przeprowadzanie w klasach diagnoz, ankiet, oraz obserwacji podczas bieżącej pracy.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | nauczyciele wychowawcy                         | Cały rok.                                                               |
|               | Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów.                           | 1. Prowadzenie: <ul style="list-style-type: none"> <li>• zajęć pozalekcyjnych,</li> <li>• kół zainteresowań,</li> <li>• konkursów,</li> <li>• wycieczek do muzeum, teatru, na wystawy.</li> </ul> 2. Udział w życiu kulturalnym miasta: <ul style="list-style-type: none"> <li>• przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne i środowiskowe.</li> </ul> 3. Prezentowanie talentów na forum szkoły. | nauczyciele                                    | Zgodnie z harmonogram - mem zajęć i kalendarzem szkolnych uroczystości. |
|               | Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień.               | Zajęcia z programu doradztwa zawodowego w oparciu o współpracę z pracodawcami.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | koordynator programu                           |                                                                         |
|               | Kształtowanie                                                           | Organizowanie: <ul style="list-style-type: none"> <li>• szkolnych festiwali piosenki,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | wychowawcy, psycholog szkolny/doradca zawodowy | Zgodnie ze szkolnym programem doradztwa zawodowego.                     |
|               |                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | wychowawcy, organizatorzy                      | Zgodnie z kalendarzem                                                   |

|         |                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                        |                                                                                   |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
|         | postawy twórczej.                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>konkursów plastycznych,</li> <li>wystaw twórczości dziecięcej.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | konkursów i wystaw                                                                     | szkoły.                                                                           |
|         | Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji.          | <ol style="list-style-type: none"> <li>Prowadzenie lekcji wychowawczych poświęconych wartości wiedzy, mądrości.</li> <li>Nagradzanie uczniów z najwyższą średnią ocen, najwyższym wzrostem średniej oraz 100% frekwencją.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | wychowawcy, rada pedagogiczna                                                          | Zgodnie z klasowym planem wychowawczo - profilaktycznym<br>Koniec roku szkolnego. |
|         | Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy.                        | Prowadzenie lekcji wychowawczych poświęconych właściwej organizacji pracy, wypoczynku, racjonalnego dysponowania czasem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | wychowawcy                                                                             | Zgodnie z klasowym planem wychowawczo - profilaktycznym                           |
|         | Propagowanie i upowszechnianie czytelnictwa.                                  | <ol style="list-style-type: none"> <li>Prowadzenie: <ul style="list-style-type: none"> <li>programu „Czytające szkoły”.</li> <li>konkursów bibliotecznych.</li> </ul> </li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | wychowawcy, bibliotekarze, nauczyciele j. polskiego                                    | Cały rok.                                                                         |
|         | Dbanie o język ojczysty.                                                      | <ol style="list-style-type: none"> <li>Propagowanie zasad ortografii (konkursy ortograficzne).</li> <li>Eliminowanie wulgaryzmów.</li> <li>Kształtowanie wypowiedzi ustnych i pisemnych poprawnych składniowo i gramatycznie</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | wszyscy nauczyciele                                                                    | Zgodnie z klasowym planem wychowawczo - profilaktycznym i kalendarzem szkoły.     |
| MORALNA | Kształtowanie szacunku do ludzi i wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka. | <ol style="list-style-type: none"> <li>Wdrażanie uczniów do działań z zakresu wolontariatu poprzez udział w akcjach, szkoleniach, programach (działanie może ustalić oddział klasowy, programie klasowym).</li> <li>Realizacja zadań projektu „Taki mały, taki duży moim przyjacielem może być”.</li> <li>Realizacja tematyki związanej z wartościami uniwersalnymi na zajęciach WDŻ, religii, zajęciach wychowawczych.</li> <li>Promocja nagrody „Fair play w życiu i sporcie”.</li> <li>Prelekcja filmów edukacyjnych związanych z tematyką nauczanych treści.</li> </ol> | opiekun samorządu szkolnego, pedagog, nauczyciele religii, nauczyciele WDŻ, wychowawcy | Cały rok.                                                                         |
|         | Wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów.         | <ol style="list-style-type: none"> <li>Prowadzenie lekcji wychowawczych na temat patriotyzmu.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | wychowawcy, nauczyciele historii                                                       | Zgodnie z kalendarzem świąt, uroczystości i imprez szkolnych.                     |

|                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                     |                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu.</p>                                                                    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Prezentowanie wystaw związanych z historią i dorobkiem szkoły.</li> <li>2. Wycieczki ( z akcentem na interdyscyplinarne form tej aktywności: teatr, muzea). <ol style="list-style-type: none"> <li>a) <b>kl. I – IV:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poznajemy swoje miasto i okolicę,</li> <li>• poznajemy Wielkopolskę i znanych Wielkopolan,</li> <li>• Poznań – stolica Wielkopolski,</li> <li>• Piła – Muzeum Staszica,</li> </ul> </li> <li>b) <b>kl. V – VI:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• odwiedzanie najbliższych miejsc kultury narodowej, poznanie źródeł powstania państwa polskiego (np. Szlak Piastowski, Biskupin, Gniezno),</li> <li>• poznawanie legend i baśni,</li> </ul> </li> <li>c) <b>kl. VII – VIII:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zwiedzanie naszego kraju (Warszawa, Gdańsk, Kraków itp.).</li> </ul> </li> <li>d) <b>kl. I – III LO:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia</li> </ul> </li> </ol> </li> <li>5. Poznanie osób będących autorytetami w lokalnym środowisku - organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi.</li> </ol> | <p>wychowawcy, nauczyciele odpowiedzialni za konkursy (ustalenie szkolnego zestawu wycieczek dla klas, oddziałów - koordynator)</p> | <p>Zgodnie z klasowym planem wychowawczo - profilaktycznym i kalendarzem szkoły.</p> |
| <p>Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii.</p> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Realizowanie programów: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tydzień Europejski</li> <li>• Tydzień Edukacji Globalnej</li> </ul> </li> <li>2. Organizowanie powiatowego konkursu języka angielskiego.</li> <li>3. Zapoznanie z wybranymi utworami literackimi różnych krajów.</li> <li>4. Nawiązywanie kontaktów z uczniami z innych szkół za granicą (korespondencja, Internet).</li> <li>5. Spotkania z gośćmi z innych krajów.</li> <li>6. Rozwijanie ducha tolerancji wyznaniowej i</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>dyrektor, nauczyciele języków obcych, koordynatorzy programów, wychowawcy</p>                                                    | <p>Zgodnie z kalendarzem szkoły.</p>                                                 |

|           |                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                               |                                                                                   |
|-----------|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| SPOŁECZNA |                                                              | światopoglądowej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                               |                                                                                   |
|           | Promowanie zdrowego stylu życia.                             | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Propagowanie zasad: <ul style="list-style-type: none"> <li>• prawidłowego odżywiania się,</li> <li>• ubieranie stosownie do pory roku,</li> <li>• dbania o higienę osobistą,</li> <li>• bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą.</li> </ul> </li> <li>2. Realizowanie programu promocji zdrowia.</li> <li>3. Spotkania z higienistką, lekarzem, policjantem, psychologiem, pedagogiem.</li> <li>4. Projekcje filmów edukacyjnych.</li> <li>5. Realizowanie programu „<i>Szkoła z witaminą</i>”.</li> <li>6. Propagowanie ładu, estetyki, porządku miejsca pracy i wypoczynku, czystość szkoły.</li> </ol> | <p>nauczyciele biologii i przyrody, wychowawcy, pedagog</p> <p>wychowawcy</p> | <p>Zgodnie z opracowanym harmonogramem i kalendarzem szkoły.</p> <p>Cały rok.</p> |
|           | Kształtowanie umiejętności wykorzystania czasu wolnego.      | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wdrażanie ucznia do samodzielnego i świadomego korzystania z oferty zajęć pozalekcyjnych przygotowanej przez szkołę i instytucje wspierające.</li> <li>2. Analizowanie programów telewizyjnych pod kątem ich przydatności.</li> <li>3. Organizowanie imprez, zajęć sportowych, rekreacyjnych, np. Dzień Sportu, festyn rodzinny, biegi przełajowe, rajdy rowerowe, turystyka piesza.</li> <li>4. Zachęcanie do korzystania z zajęć organizowanych w świetlicy szkolnej.</li> <li>5. Organizowanie zajęć w czasie ferii zimowych.</li> </ol>                                                             | dyrektor, wychowawcy i nauczyciele                                            | Zgodnie z klasowym planem wychowawczo - profilaktycznym i kalendarzem szkoły.     |
|           | Uczenie zasad samorządności i demokracji.                    | 1. Wybory do samorządu uczniowskiego, wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | opiekun samorządu, wychowawcy                                                 | Wrzesień                                                                          |
|           | Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego. | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Prowadzenie akcji i programów: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Sprzątanie świata,</li> <li>• Tydzień Ekologiczny,</li> <li>• Akcje charytatywne na rzecz zwierząt.</li> </ul> </li> <li>2. Organizowanie międzyszkolnego</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | wychowawcy, opiekun samorządu, opiekun LOP, nauczyciele przyrody i biologii   | Zgodnie z kalendarzem szkoły.                                                     |

|  |                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                     |                                                                               |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
|  |                                                                                                                                                     | konkursu przyrodniczego.<br>3. Segregowanie śmieci – zwrócenie uwagi na problem segregowania przy realizacji programu „Szkoła z witaminą”<br>4. Opiekowanie się zielenią w szkole i na boisku.<br>5. Oddział patronacki PRGOK                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                     |                                                                               |
|  | Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Zwiększenie współpracy z rodzicami w zakresie kontroli obowiązku szkolnego. | 1. Analizowanie frekwencji uczniów.<br>2. Prowadzenie zeszytów korespondencji.<br>3. Systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów (ogólne spotkania z rodzicami, indywidualne spotkania, wizyty domowe).                                                                                                                                                                                                                                                                                          | wicedyrektorzy, pedagog, wychowawcy | Zgodnie z harmonogramem pracy zespołu wychowawczego.                          |
|  | Uczenie funkcjonowania w grupie; znajomość wartości i problemów z tym związanych.                                                                   | 1. Prowadzenie gier i zabaw integracyjnych.<br>2. Organizowanie imprez klasowych (Dzień Chłopca, andrzejki, mikołajki, Wigilia, walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Matki, dyskoteki i zabawy).<br>3. Planowanie wycieczek klasowych (układanie trasy, programu, kosztorysu).<br>4. Tworzenie własnej tradycji klasowej: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kronika klasowa,</li> <li>• gazetki klasowe.</li> </ul> 5. Przygotowanie uroczystości „Pasowania na ucznia szkoły” połączonej ze ślubowaniem. | wychowawcy                          | Zgodnie z klasowym programem wychowawczo - profilaktycznym.                   |
|  | Zapoznanie z zasadami i regułami obowiązującymi w relacjach międzyludzkich.                                                                         | 1. Ustalenie i umieszczenie w widocznym miejscu w klasie kontraktu z grupą.<br>2. Ustalenie wewnątrzklasowych zasad oceniania zachowania – samoocena.<br>3. Zaznajomienie z Konwencją Praw Dziecka, statutem szkoły i innymi dokumentami szkolnymi.<br>4. Omawianie zdarzeń szkolnych z uczniami w kontekście prawa                                                                                                                                                                                         | pedagog, wychowawcy                 | Zgodnie z klasowym planem wychowawczo - profilaktycznym i kalendarzem szkoły. |

|             |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                |                                                                               |
|-------------|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| EMOCJONALNA |                                                                       | szkolnego i realizacji postanowień statutowych<br>5. Zaznajamianie z podstawowymi zasadami <i>savoir – vivre</i> zajęcia wychowawcze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                |                                                                               |
|             | Uczenie prawidłowego kierowania swoim rozwojem społecznym.            | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Organizowanie wspólnych dla rodziców i dzieci imprez i wyjazdów na wycieczki.</li> <li>2. Zorganizowanie pomocy koleżeńskiej w klasie w wypadku trudności w nauce, absencji chorobowej ucznia itp.</li> <li>3. Pomoc uczniom młodszym w adaptacji do warunków szkolnych przez uczniów starszych.</li> <li>4. Promowanie uczniów za pracę na rzecz klasy, szkoły, środowiska.</li> <li>5. Zachęcanie do uczestnictwa w pracach organizacji.</li> <li>6. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne słowa i czyny.</li> <li>7. Kształtowanie właściwych postaw w stosunku do osób niepełnosprawnych, starszych i odmiennych kulturowo: <ul style="list-style-type: none"> <li>• spotkania z seniorami z okazji Dnia Babci i Dziadka,</li> <li>• spotkania z osobami niepełnosprawnymi.</li> <li>• Autyzm z klasą</li> <li>• Są wśród nas - uczniowie chorujący na cukrzycę , epilepsję , mukowiscydozę, z niedosłuchem i inne.</li> </ul> </li> </ol> | wychowawcy                                     | Zgodnie z klasowym planem wychowawczo - profilaktycznym i kalendarzem szkoły. |
|             | Uczenie umiejętności słuchania innych i ich poglądów.                 | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rozwiązywanie sytuacji problemowych z wykorzystaniem metod mediacji, dramy, dyskusji, zawierania kompromisów.</li> <li>2. Organizowanie warsztatów: <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywnego słuchania,</li> <li>• asertywności,</li> <li>• komunikacji.</li> </ul> </li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | wychowawcy, pedagog, psycholog                 | Zgodnie z klasowym planem wychowawczo – profilaktycznym .                     |
|             | Nabywanie świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP.</li> <li>2. Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | wicedyrektorzy, pedagog, psycholog, wychowawcy | Zgodnie z planem pracy.                                                       |

|  |                                                               |                                               |  |  |
|--|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--|--|
|  | samoakceptacji,<br>budowanie<br>poczucia własnej<br>wartości. | 3. Zajęcia z zakresu doradztwa<br>zawodowego. |  |  |
|--|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--|--|

## VII. Profilaktyka zagrożeń

| Lp. | Zadania szkoły                                                                                               | Formy i sposoby realizacji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Osoby odpowiedzialne                                                  | Termin                       |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| 1.  | Kształtowanie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo w tym                                              | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zapoznanie z przepisami bhp, drogami ewakuacyjnymi (próbna ewakuacja).</li> <li>2. Przypominanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach: <ul style="list-style-type: none"> <li>• program „Wrzesień miesiącem bezpieczeństwa”,</li> <li>• spotkania z policjantem,</li> </ul> </li> <li>3. Prowadzenie zajęć dotyczących ochrony danych osobowych, bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych, fonoholizm, cyberprzemoc.</li> <li>4. Pogadanki i omówienie zdarzeń i wypadków związanych z zagrożeniem zdrowia i bezpieczeństwa.</li> </ol> | <p>wychowawcy</p> <p>koordynator programu wicedyrektor wychowawcy</p> | Zgodnie z kalendarzem szkoły |
| 2   | Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowywania się w sytuacjach niebezpiecznych. | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Uczenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, powiadamiania służb ratunkowych.</li> <li>2. Prowadzenie pogadek dotyczących krytycznego korzystania z mediów i prasy.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | wychowawcy, higienistka szkolna, nauczyciele przyrody i biologii      | Cały rok                     |
| 3   | Eliminowanie agresji z życia szkoły.                                                                         | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Prowadzenie zajęć nt. rozpoznawania, nazywania zachowań agresywnych i egoistycznych.</li> <li>2. Propagowanie pozytywnych</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | wychowawcy, pedagog, psycholog                                        | Cały rok                     |

|   |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                     |                              |
|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|------------------------------|
|   |                                                                                                                                                                     | <p>przykładów zachowań.</p> <p>3. Monitorowanie zjawiska agresji w szkole – ankieta „<i>Trudne sprawy w naszej szkole</i>”.</p> <p>4. Obserwowanie postaw uczniów w różnych sytuacjach (w tym z wykorzystaniem monitoringu wizyjnego).</p> <p>5. Opracowanie procedury postępowania z uczniem agresywnym.</p>                                                                      |                                                                     |                              |
| 4 | Nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych, konfliktowych.                                                                            | <p>1. Udział uczniów w warsztatach rozwijających inteligencję emocjonalną.</p> <p>2. Stosowanie programów profilaktycznych i edukacyjno – wychowawczych.</p> <p>3. Wspieranie uczniów zagrożonych uzależnieniami.</p>                                                                                                                                                              | wychowawcy, pedagog, psycholog                                      | Cały rok                     |
| 5 | Zapobieganie niepowodzeniom dydaktycznym - wspieranie uczniów mających trudności w nauce i funkcjonowaniu w grupie oraz uczniów potrzebujących jednorazowej pomocy. | <p>1. Diagnozowanie trudności w nauce.</p> <p>2. Dostosowanie wymagań do indywidualnych możliwości uczniów.</p> <p>3. Organizowanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej.</p> <p>4. Udział w spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych przy MGOPS.</p> <p>5. Odrabianie lekcji w świetlicy szkolnej.</p> <p>6. Podjęcie działań związanych z organizacją pomocy koleżeńskiej.</p> | <p>nauczyciele, wychowawcy, pedagog</p> <p>wychowawcy świetlicy</p> | Cały rok                     |
| 6 | Wspieranie uczniów wymagających jednorazowej pomocy w nauce.                                                                                                        | <p>1. Udział w zajęciach dodatkowych organizowanych przez nauczycieli przedmiotu.</p> <p>2. Pomoc w organizacji pomocy koleżeńskiej.</p> <p>3. Odrabianie lekcji w świetlicy szkolnej.</p>                                                                                                                                                                                         | <p>nauczyciele, wychowawcy</p> <p>wychowawcy świetlicy</p>          | Cały rok.                    |
| 7 | Doradztwo pedagogiczne.                                                                                                                                             | 1. Informowanie rodziców o wynikach ankiet nt. agresji, uzależnień i innych                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | wychowawcy, pedagog, psycholog                                      | Zgodnie z kalendarzem szkoły |



|    |                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                      |                      |
|----|------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
|    |                                                                              | problemów.<br>2. Informowanie o zagrożeniach związanych z używkami (w tym dopalaczami), Internetem (cyberprzemoc, ochrona danych osobowych) i fonoholizmem.<br>3. Udział rodziców w spotkaniach, prelekcjach.                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                      |                      |
| 8  | Opieka socjalna.                                                             | 1. Organizowanie dożywiania: obiady.<br>2. Pomoc materialna dla uczniów.<br>3. Badania kontrolne i przeglądy czystości.<br>4. Propagowanie zdrowej żywności w sklepiku szkolnym.                                                                                                                                                                     | koordynator TPD,<br>pedagog<br><br>koordynator ds. pomocy materialnej,<br>higienistka,<br><br>opiekun sklepu                                                         | Cały rok             |
| 9  | Diagnoza i analiza problemu niedostosowania społecznego wśród uczniów.       | 1. Analiza dostępnej dokumentacji dotyczącej przejawów niedostosowania społecznego uczniów szkole (notatki służbowe, obserwacje pedagoga, psychologa, wychowawcy).                                                                                                                                                                                   | pedagog,<br>psycholog,<br>wychowawcy                                                                                                                                 | Zgodnie z potrzebami |
| 10 | Współpraca z instytucjami wspierającymi działalność profilaktyczną w szkole. | 1. Współpraca z MGOPS w Krzyżu Wlkp.<br>2. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.<br>3. Współpraca z Poradnią Psychologiczną - Pedagogiczną w Krzyżu Wlkp.<br>4. Współpraca z Komisariatem Policji w Krzyżu Wlkp.<br>5. Współpraca Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Kultury w Krzyżu Wlkp.<br>6. Współpraca z sądem rodzinnym. | pedagog,<br>wychowawcy,<br>pedagog,<br>wicedyrektor,<br><br>pedagog,<br>psycholog,<br>wychowawcy,<br>wicedyrektor,<br><br>wicedyrektor,<br>wychowawcy<br><br>pedagog | Cały rok             |

## VIII. Rozpoznane czynniki ryzyka, zachowania ryzykowne i ich przyczyny.

1.Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (cechy, sytuacje, warunki) zwiększające ryzyko wystąpienia zachowań problemowych i związanych z nimi szkód.

2.Do zbadanych czynników ryzyka należą:

- brak pozytywnych wzorców w środowisku domowym, słabe więzi rodzinne,
- przemoc rówieśnicza, w tym zwłaszcza cyberprzemoc,
- odrzucenie przez grupę rówieśniczą,
- słaba więź ze szkołą (niechęć do identyfikowania się ze szkołą),
- niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli i celów życiowych),
- destrukcyjna grupa rówieśnicza a dostęp do środków i substancji psychoaktywnych (brak asertywności),
- niepowodzenia szkolne,
- wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych.

3.Zachowania ryzykowne, to działania zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji psychologicznych, społecznych i zdrowotnych.

| <b>Rodzaj zachowania ryzykownego</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Przyczyny</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uzależnienia: <ul style="list-style-type: none"><li>- palenie papierosów (w tym również e-papierosów),</li><li>- picie alkoholu,</li><li>- zażywanie innych środków psychoaktywnych, np. narkotyków, leków, dopalaczy, napojów energetyzujących</li><li>- gry komputerowe,</li><li>- Internet („nowe media”)</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>- ciekawość</li><li>- łatwy dostęp</li><li>- wpływ reklamy w mediach</li><li>- wzorowanie się na dorosłych</li><li>- sposób na odreagowanie</li><li>- moda, szpan</li><li>- nuda, przekora, bunt</li><li>- sytuacja domowa</li><li>- negatywny wpływ grupy rówieśniczej</li><li>- wycofanie z realnej rzeczywistości</li><li>- nie akceptowanie siebie</li><li>- potrzeba akceptacji i uwagi</li></ul> |
| Zachowania agresywne, cyberprzemoc i uzależnienie od telefonu                                                                                                                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"><li>- negatywne wzorce, także w mediach</li><li>- brak wiedzy na temat odpowiedzialności karnej</li><li>- brak umiejętności radzenia sobie ze stresem</li><li>- chęć dominowania, zaistnienia w grupie</li><li>- moda na agresję w grupie rówieśniczej</li><li>- nieumiejętność radzenia sobie z problemami</li><li>- odpowiedź na prowokację</li></ul>                                                    |
| Zaburzenia zdrowia psychicznego i depresje; samookaleczenia                                                                                                                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"><li>- chęć zwrócenia na siebie uwagi</li><li>- brak umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów</li><li>- osamotnienie</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>- problemy rodzinne i szkolne</li> <li>- rozbieżność między aspiracjami a możliwościami</li> <li>- dynamicznie przebiegające zmiany hormonalne</li> <li>- „huśtawka” emocjonalna</li> <li>- problemy z usamodzielnianiem się</li> <li>- nadwrażliwość emocjonalna</li> </ul>                                             |
| Zachowania żywieniowe i zaburzenia odżywiania | <ul style="list-style-type: none"> <li>- brak akceptacji swojego wyglądu i masy ciała</li> <li>- moda</li> <li>- wzorce rozpowszechniane w mediach</li> <li>- chęć zwrócenia na siebie uwagi</li> <li>- wyśmiewanie przez rówieśników</li> <li>- brak znajomości zasad zdrowego stylu życia lub ignorowanie tych zasad</li> </ul>                               |
| Wulgaryzmy, brak kultury osobistej            | <ul style="list-style-type: none"> <li>- obyczaj środowiskowy</li> <li>- wzorce wyniesione z domu</li> <li>- chęć zaimponowania</li> <li>- wyraz buntu, manifestowanie dorosłości</li> <li>- wzorce w mediach</li> <li>- złe relacje nauczyciel-uczeń</li> <li>- brak reakcji nauczyciela i innych dorosłych</li> <li>- ubóstwo językowe</li> </ul>             |
| Wagary                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>- trudności w nauce</li> <li>- uległość wobec kolegów</li> <li>- strach przed sprawdzianem</li> <li>- niemożność sprostaną ambicjom rodziców i wymaganiom nauczycieli</li> <li>- nuda na lekcjach</li> <li>- brak dyscypliny</li> <li>- chęć zaimponowania</li> </ul>                                                    |
| Brak zainteresowania nauką                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>- niedostosowanie wymagań do poziomu uczniów</li> <li>- niska motywacja do nauki, lenistwo</li> <li>- poziom wykształcenia rodziców</li> <li>- osoba nauczyciela</li> <li>- brak zainteresowania przedmiotem</li> <li>- negatywny wpływ grupy rówieśniczej</li> <li>- brak zainteresowania ze strony rodziców</li> </ul> |
| Wczesna inicjacja seksualna                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- niski poziom wiedzy i uświadomienia</li> <li>- ciekawość</li> <li>- wpływ grupy rówieśniczej</li> <li>- moda na „dorosłość”</li> <li>- uległość, nieznajomość zachowań asertywnych</li> <li>- negatywne wzorce zwłaszcza w mediach</li> </ul>                                                                          |

## **IX. Czynniki chroniące.**

Czynniki chroniące, to wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka:

- silna więź z rodzicami, opieka dorosłych,
  - pozytywny klimat szkoły i poczucie przynależności,
  - prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza i autorytety,
  - umożliwianie dzieciom i młodzieży ponoszenia konsekwencji swoich działań,
  - poczucie własnej wartości i zachowania asertywne,
  - zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, aktywność, ciekawość poznawcza,
  - zakorzenienie w tradycji społeczności szkolnej i jej poszanowanie,
  - praktyki religijne.

## **X. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego**

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- Obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian.
- Analizę dokumentacji.
- Przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Rozmowy z rodzicami.
- Wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli.

**Opracował zespół w składzie:**

*Alicja Spychała*

*Małgorzata Heft*

*Grażyna Piasek*